

oor veiligheidskunde
&
managementsystemen

Marieke Oor, BBA VK

Afleiding in het verkeer

Macht over het stuur?

NVVK congres d.d. 21 maart 2013

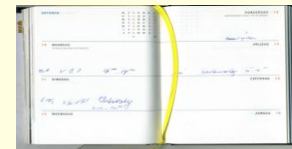

Wat passeert de revue

- Urgentie bepaling
- Definitie
- Soorten afleiding
- Story builder Bow tie, hoe beheersen?
- Aanpak : gedrag aspecten
- Aanpak : organisatorische aspecten
- Samenvatting

Urgentie bepaling

- Onderzoeksraad van Veiligheid (OVV) nov. 2012
  - Impact (23 doden, 105 ernstig gewonden)
- Steeds meer/slimmer apparaten in het voertuig
- Blootstelling (zakentrip, logistiek, werken op locatie etc. congres/training bezoek)
- In de RIE?

urgentie

Afleiding

Afwijking van aandacht voor het rijden omdat de automobilist tijdelijk focust op een object, persoon, taak of gebeurtenis die niet gerelateerd is aan het rijden waardoor het bewustzijn, de besluitvorming en/of de prestatie van de automobilist wordt gereduceerd, leidend tot een toename in corrigeeracties, bijna-ongevallen en ongevallen.

Hedlund 2005: international conference on distracted driving
(Toronto)

Soorten afleiding

- Auditieve afleiding (geluid)
- Cognitieve afleiding (gedachte)
- Fysiek afleiding (iets doen)

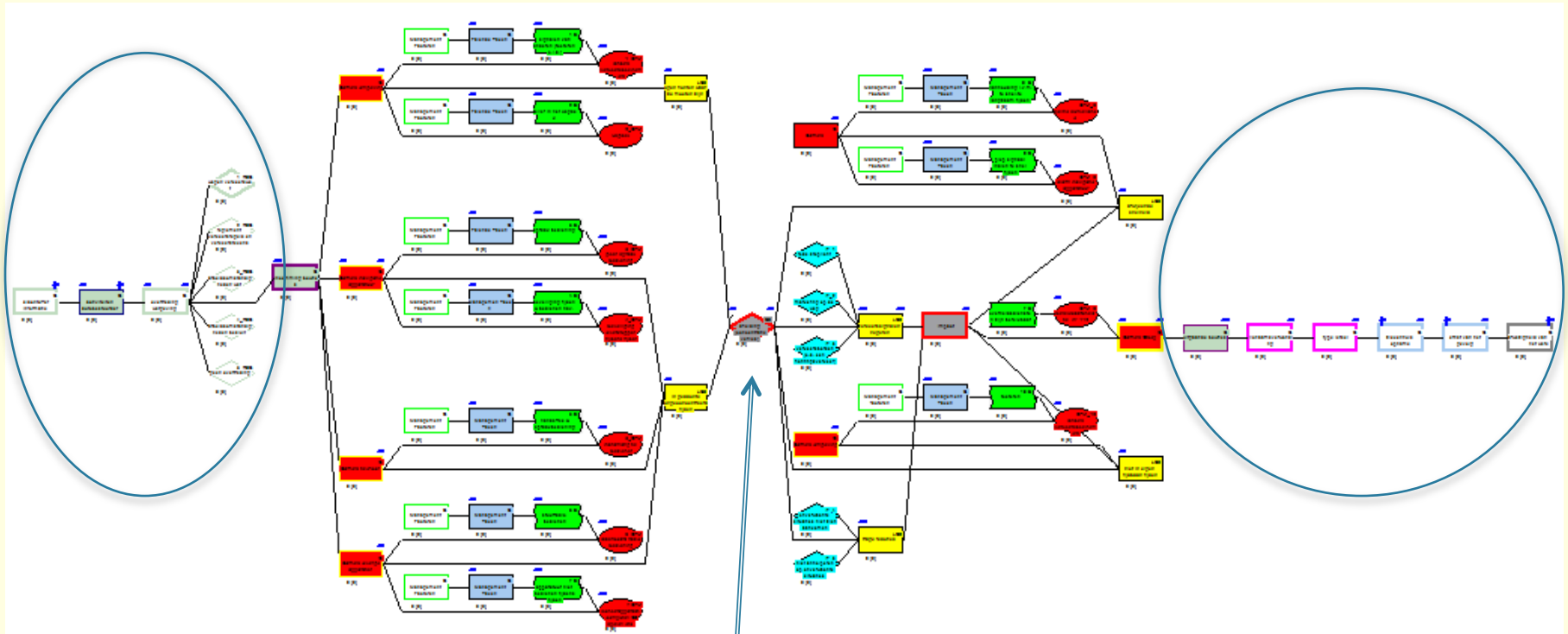
Storybuilder Bow tie

- Inzicht in oorzaak en gevolg
- ontwikkeld met meerdere wetenschappers
- Min. SZW - RIVM
- >20.000 ongevallen inspectie SZW

→ web applicatie is in ontwikkeling

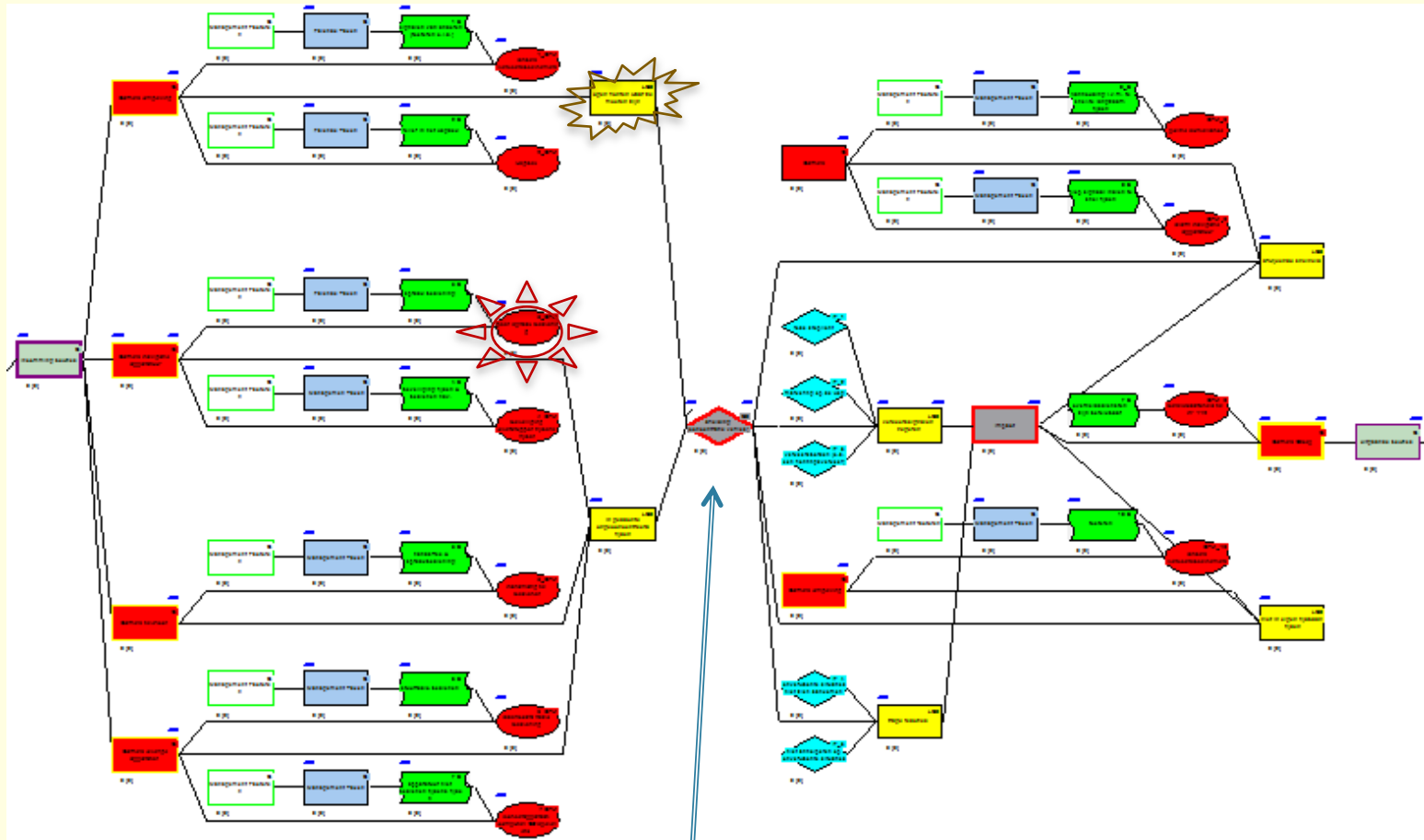
Storybuilder Bow tie

Central event=afleiding in het verkeer

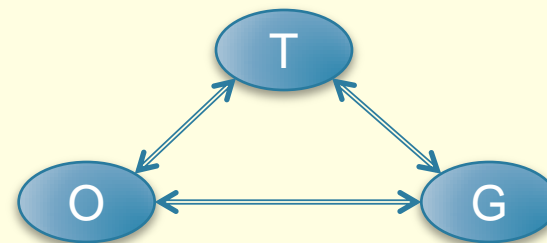

Kern Storybuilder Bow tie

Enkele barrières

- Techniek: (nav.app.) bedieningsbeveiliging tijdens rijden, alarm indien te snel rijden.
- Omgeving: ribbels in het wegdek, katte oogjes.
- Gedrag: radio bedienen op het stuur i.p.v. in het dashboard, gebruik spraak bediening, bedien 1 apparaat tegelijk.

Central Event

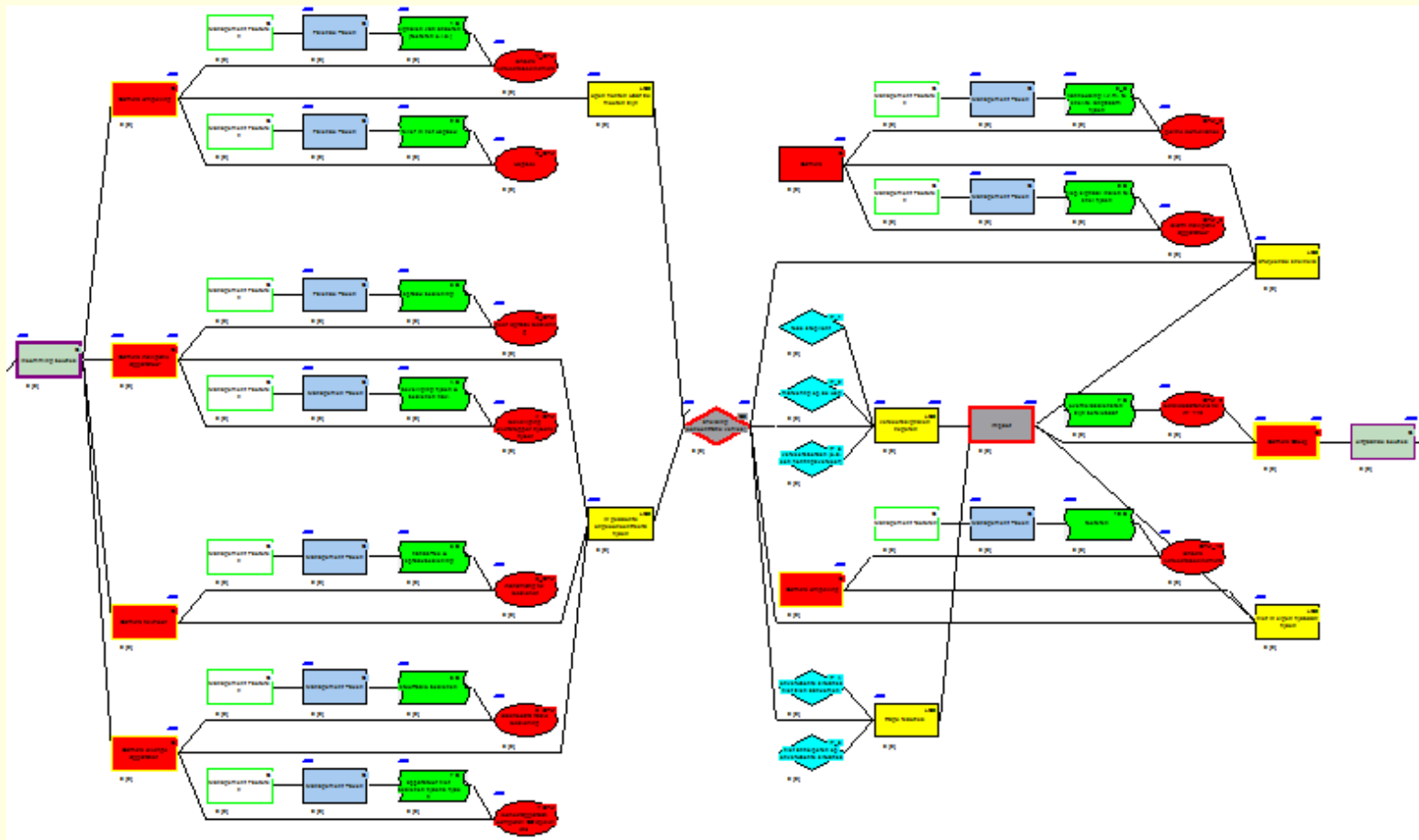
Afleiding concentratie verlies

Gevolgen (Ice, if)

- Initiële snelheid
- Trage reacties
- Rijprestaties verminderen
- Niet eigen rijbaan rijden
- Verkeerssignalen negeren (stoplichten, verkeersborden etc)

Norm omgang app. in auto

Aanpak: gedrag

Geef gefaseerd informatie:

1. Geef probleem besef (Alg. info. → afleiding)
2. Betrokkenheid
3. Bewustwording-beslismoment (voor- en nadelen)
4. Besluit tot actie
5. Ondersteun de actie
6. Gedragsbehoud (info. herhalen)

gedrag aspecten (1)

Veranderingsproces

Gaat gepaard met ervaren, voelen, leren en *herhalen*.

- Werk planmatig
- Focus (communicatief) op *gewenst* gedrag
- Zorg dus voor verschillende soorten van communicatie instrumenten en beloningsvormen.

gedrag aspecten (2)

Aanpak: organisatie

- Gedragscode (tegel)
- Formulier
- Leading en lagging indicatoren

Formulier afleiding

Doel:

1. ondersteund bewustwordingsproces (informatief & coachend),
2. beheersingsinstrument (simpele analyse & verbeteren)

001 veiligheidskunde & managementsystemen

Afleidingsindicatoren in de auto

chauffeur: Maryke Oor
datums:
reisdook: (stadsnamen)

Voordat de autorit (heenweg) start:

Alle metingen	Norm	resultaat	opmerkingen
Elke klant bezoek	(5) gedachten bij het verkeer i.p.v. telefoon.	Instructie doel	Weet je nog?
1 ^{ste} rit van de maanden	(1) navigatie app dashboard uit V zichtveld van het verkeer.	Jr: ..... Nee:	
1 ^{ste} rit van de maanden	(6) geen muziek tijdens intensief gebruik navigatie	Instructie doel	Weet je nog?

Nadat de autorit (terugweg) stopt:

Alle metingen	Norm	resultaat	opmerkingen
Na alle klant bezoek	(5) Welke afleiders functioneren tijdens telefoneren	Navigatie: ..... Eten: ..... Drinken: ..... Speed check: ..... Radio:	
Na alle klant bezoek	(7) Welke afleiders functioneren tijdens evaluatie	Navigatie: ..... Eten: ..... Drinken:	

Leading & Lagging indicator

- Voorbeeld risicobeheerssysteem:

alarmen & instrumenten

Dual assurance:

leading indicator = procesresultaat

lagging indicator = veiligheidsresultaat

Samenvatting

- Zet afleiding op de agenda
- Check afleidingssoorten (apparaten, gedrag, scenario's)
- Storybuilder Bow tie geeft norm bepalende informatie om:
  - Veiligheidsbewustzijn te verhogen
  - Aanzet voor gedrag en organisatorische veranderingen
- Gedrag beheersing: communiceer gefaseerd, beloon, varieer
- Organisatorische beheersing: gedragscode/formulier/ KPI

=Niet macht over het stuur, maar .....

.....de macht over onszelf.=

Slot

Meer informatie?

Maryke Oor

W. Gertenbachstr. 34

1318 AL Almere

Tel. 06-44 86 56 56

m.oor@veiligheidskunde-managementsystemen.nl

www.veiligheidskunde-managementsystemen.nl